

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Forslaget skal ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte forslag om nedsættelse af en spekulationskommission. En sådan kommission vil utvivlsomt komme med flere anbefalinger til fremtidig handling. Forslagsstillerne finder det dog nødvendigt allerede nu at komme med nogle bud på handling.

Indtil 1985 blev det anset for utænkeligt, at danske pengeinstitutter skulle lukke. Siden da har der været 49 fusioner, 3 sammensmeltninger og 6 konkurser i den finansielle sektor. Ingen forventer, at det stopper hermed. Som bekendt har Varde Bank store problemer for tiden, og en række andre banker må anses for hurtigt at kunne blive nødlidende.

Hidtil har de fleste tilfælde af sammenbrud i et pengeinstitut kunnet løses ved, at Finanstilsynet har kunnet overtale et andet pengeinstitut til at overtage det nødlidende institut. Det er blevet sværere med tiden at finde en løsning ad denne vej, og den seneste sag omkring Himmerlandsbanken og Spar Nord har bestemt ikke gjort det nemmere.

Samtidig har denne sag og sagen om Bikubens overtagelse af Bornholmerbanken demonstreret et behov for at klarlægge de skattemæssige forhold omkring et pengeinstituts overtagelse af et nødlidende pengeinstitut.

Sidst men ikke mindst har de seneste sager klarlagt, at garantien af indskud op til 250.000 kr. ikke sikrer almindelige mennesker mod at miste penge i forbindelse med bank- og sparekasselukninger.

Derfor er der et tydeligt behov for at se på spillereglerne for håndtering af nødlidende pengeinstitutter.

Bemærkninger til de enkelte dele

Ad 1

Told- og Skattestyrelsen har udviklet en praksis, hvorefter en del af hensættelserne i det ophørende pengeinstitut i tilfælde af fusion kan overføres til det fortsættende pengeinstitut og bringes til fradrag i den skattepligtige indkomst dér. Hensigten har været at

give det fortsættende pengeinstitut en skjult betaling for at løse den samfundsopgave, det er at overtage et nødlidende pengeinstitut.

Det er denne praksis, der har voldt vanskeligheder i tilfælde, hvor der ikke er tale om fusion, men om overtagelse af aktiver og passiver. I fremtiden vil vi formodentlig se flere af den slags tilfælde, dels fordi der vil være arrangementer, som det fortsættende pengeinstitut ikke ønsker ført med over, og dels fordi det fortsættende pengeinstitut mister retten til at fremføre underskud i tilfælde af fusion.

I stedet for en kunstig skatteændring, så overførsel af skattefradrag muliggøres i videre omfang end i dag, foreslås det helt at afskaffe denne mulighed også i tilfælde af fusioner. Hvis der er behov for en betaling til det fortsættende pengeinstitut, og det kan i mange tilfælde være rimeligt, især når det overtager en underbalance, bør det ske ved kontant betaling.

Det foreslås, at garantifonden udreder denne betaling. Derved kommer alle pengeinstitutter til at bidrage. Det synes de sikkert er uretfærdigt. Men det er også uretfærdigt, når det er skatteyderne, der skal betale, og der er den fordel ved at lade bankverdenen selv gøre det, at så forøges dens interesse i selvjustits. Som det fremgår af det følgende, vil Finanstilsynet få en væsentlig ændret rolle, og det sker bedst, hvis bankverdenen er indforstået hermed og aktivt bidrager til ændringerne.

Ad 2

Industriministeren har foreslået, at garantifonden får mulighed for at overtage et nødlidende pengeinstitut med henblik på en rolig afvikling.

Forslagsstillerne finder, at dette er en god idé. Det bliver i fremtiden vanskeligere at finde pengeinstitutter, der er villige til at samle et nødlidende pengeinstitut op. Regeringens håndtering af sagen om Himmerlandsbanken og Spar Nord har ikke forøget mulighederne herfor. Derfor har vi brug for en alternativ løsning.

Men efter industriministerens forslag er det op til garantifonden at bestemme, om den skal overtage et